

**Powiatowy Urząd Pracy
W Sanoku**

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SANOCKIM
W 2012 ROKU**

Marzec 2013

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
1. Cel opracowania	3
2. Podstawa opracowania	3
3. Metodologia opracowania	3
II. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)	5
III. Analiza ofert pracy wg zawodów (grup zawodów)	22
IV. Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych.....	30
V. Wnioski	39
VI. Aneks statystyczny	42

I. WSTĘP

Cel opracowania.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłuży w szczególności do:

- Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- Stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- Określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- Bieżąca korekta poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- Usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- Ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia,

Podstawa opracowania.

- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy,
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z dnia 19 listopada 2012 r. poz. 1268),
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr 251 poz. 1885 z późn.zm.)

Metodologia opracowania

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich.

Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy.

W tym celu opracowano w Departamencie Rynku Pracy MPiPS metodologię wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. MZDiN jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na prace i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterminowych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym okresie czasu jest większy od 1,1.*

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym okresie czasu jest mniejszy od 0,9.*

Natomiast, jeżeli stosunek ten zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1 to zawód należy uważać za **zawód zrównoważony**, czyli wykazuje równowagę na rynku pracy.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy w powiecie sanockim. Bada zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do zawodów wywierających największy wpływ na rynek pracy.

Celem niniejszej analizy jest ukazanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2012 roku, a w szczególności jak kształtowało się w 2012 roku bezrobocie wśród zawodów, oraz w jakich zawodach pracodawcy najczęściej składali zapotrzebowanie na pracowników.

Analiza niniejsza powstała w oparciu o „Klasyfikację zawodów i specjalności” wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 listopada 2012r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z dnia 19 listopada 2012 r., poz. 1268).

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji tj. ich poziomu i specjalizacji.

Analiza ta jest skierowana do samorządu terytorialnego, szkół ponadgimnazjalnych, wyższych uczelni, jednostek szkolących, centrów kształcenia ustawicznego oraz dla wszystkich zajmujących się polityką zatrudnienia.

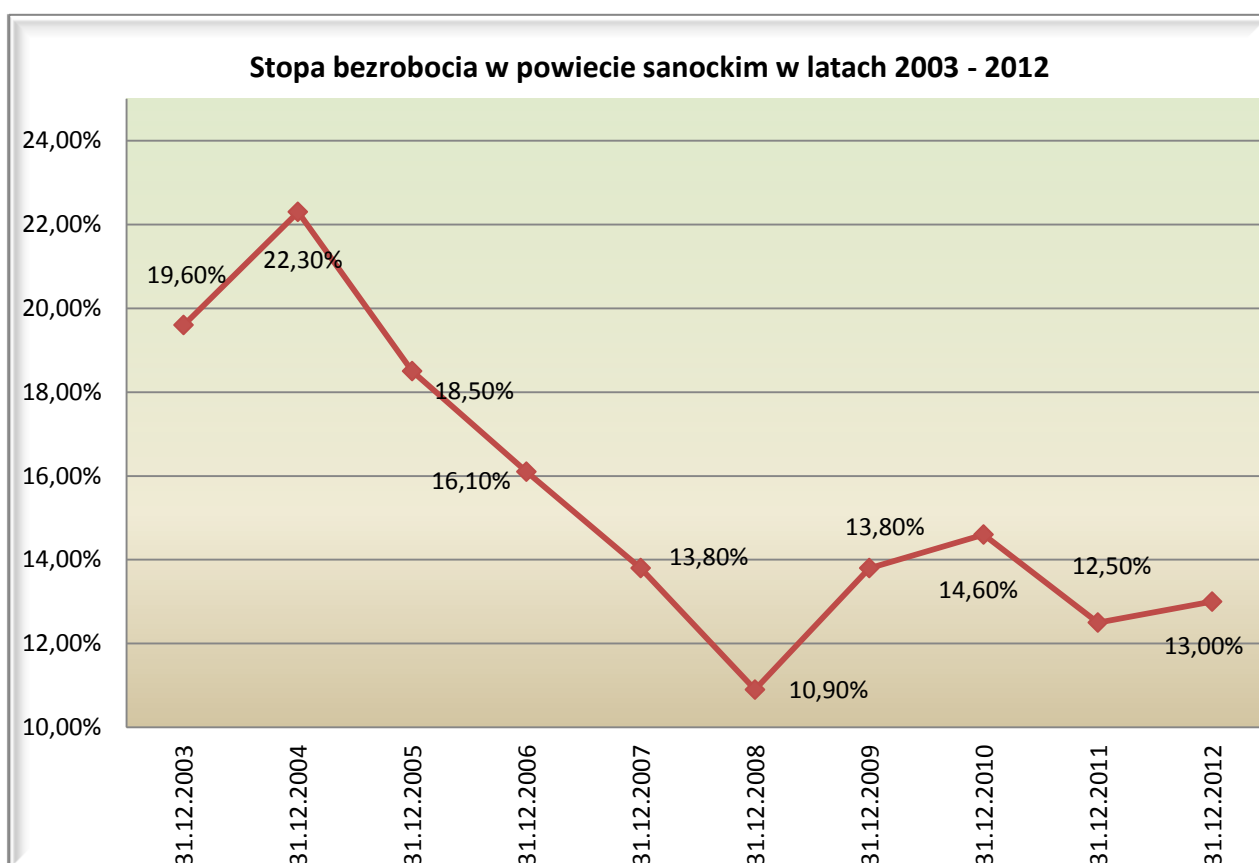
Opracowanie niniejsze przedstawia analizę bezrobocia według zawodów, ofert pracy zgłoszonych, będących w dyspozycji, jak i pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy, opis zawodów nadwyżkowych i deficytowych, strukturę zawodową absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów.

II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

II.1. Ogólne dane dotyczące bezrobocia w powiecie sanockim

Na koniec 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sanoku było zarejestrowane 5430 osób. Stopa bezrobocia na koniec grudnia wyniosła 13,0%. Sytuacja w powiecie sanockim pod względem stopy bezrobocia w ostatnim roku (po spadku w okresie półrocznym), uległa wzrostowi końcem roku, wracając do poziomu z początku 2012 roku. Sytuację przedstawia wykres nr 1.

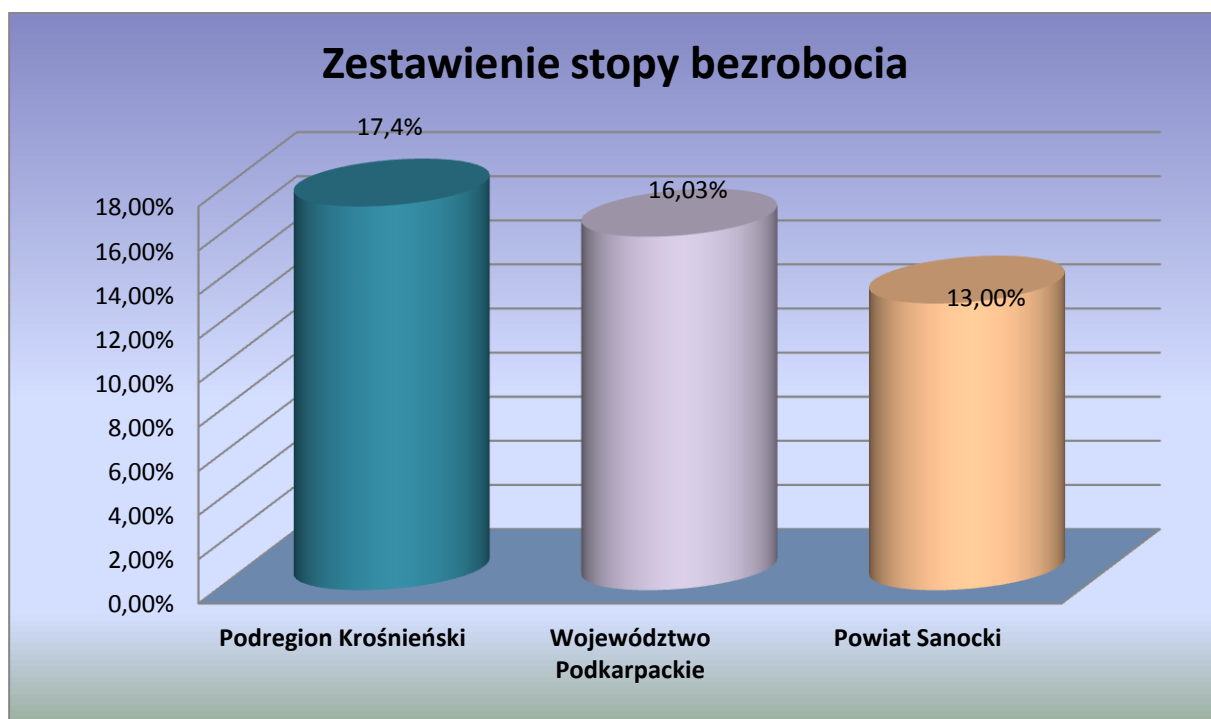
Wykres Nr 1

Należy zaznaczyć, że rok 2012 był rokiem wyjątkowym, stopa bezrobocia w powiecie sanockim była przez cały rok niższa od stopy bezrobocia w kraju.

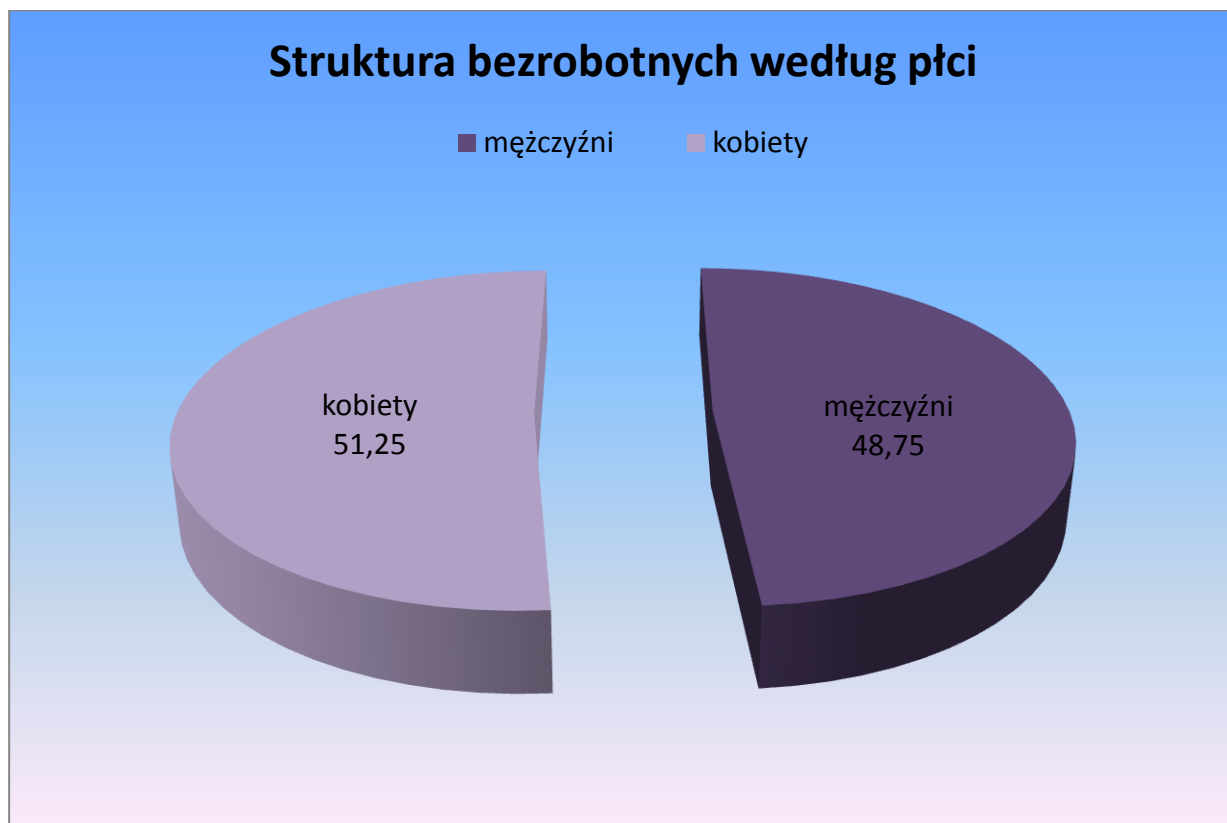
Również w stosunku do podregionu krośnieńskiego i całego województwa podkarpackiego stopa bezrobocia jest niższa, (podregion krośnieński – 17,4%, województwo podkarpackie–16,03%), graficznie powyższe dane przedstawia wykres nr 2.

Wykres Nr 2

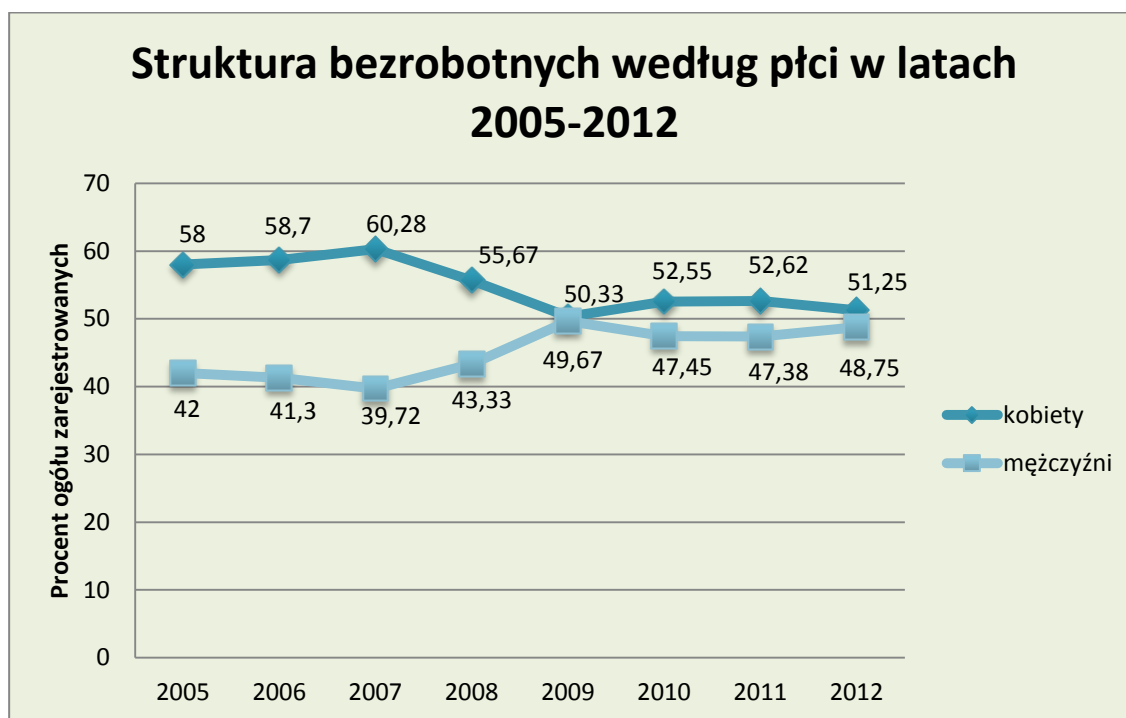
W ewidencji osób bezrobotnych na koniec 2012 roku, wśród ogółu zarejestrowanych było 2783 kobiety, co stanowiło 51,25% wszystkich bezrobotnych i jest to spadek w stosunku do roku 2011 o 1,37%. Graficznie sytuację przedstawia wykres nr 3.

Wykres Nr 3

Należy tutaj również zauważyć, że od 2009 roku, odnotowujemy wzrost procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, w ubiegłym roku ta tendencja została przełamana, co przedstawia wykres nr 4.

Wykres Nr 4

II.2. Bezrobotni według zawodów

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 listopada 2012r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, struktura klasyfikacji obejmuje: 10 grup wielkich, 43 grupy duże (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych), 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2366 zawodów i specjalności. Klasyfikacja ta służy ujednoliceniu nazewnictwa zawodów i specjalności występujących na rynku pracy oraz racjonalnemu planowaniu obsługi rynku pracy i określaniu jego struktury zawodowej. Stosowana jest w zakresie: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, gromadzenia danych do określania polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego, prowadzenia badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Strukturę grup wielkich klasyfikacji w powiązaniu z poziomami klasyfikacji przedstawia tabela 1.

Tabela Nr 1

Lp.	Nazwa grupy wielkiej	Liczba grup w ramach grupy wielkiej			Liczba zawodów i specjalności	Poziom kwalifikacji
		dużych	średnich	elementarnych		
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4	11	31	141	3+4
2	Specjaliści	6	30	98	663	4
3	Technicy i inny średni personel	5	20	87	471	3
4	Pracownicy biurowi	4	8	27	68	2+3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4	12	39	132	2+3
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3	9	17	54	2
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	5	14	69	400	2
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3	14	41	336	2
9	Pracownicy przy pracach prostych	6	11	32	98	1
10	Siły zbrojne	3	3	3	3	1,2+4
RAZEM		43	132	444	2366	

Każdej nazwie zawodu przyporządkowany jest odpowiedni kod w zależności od poziomu kwalifikacji. Kolejne, coraz bardziej szczegółowe podziały na grupy duże, średnie i elementarne dokonywane są na podstawie coraz to większej specjalizacji kwalifikacji, związanej - jak wspomniano wcześniej - z rodzajem wymaganej wiedzy, stosowanych narzędzi i maszyn czy materiałów oraz produkowanych dóbr i usług. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże - dwucyfrowym, grupy średnie - trzycyfrowym, a elementarne - czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

Analiza bezrobotnych na podstawie wielkich grup klasyfikacji zawodów pokazuje, że największy odsetek w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych stanowi grupa siódma tj. „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” podobnie jak w latach 2006-2011. Kolejną jest grupa piąta, czyli „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”, którzy również w latach ubiegłych stanowili drugą co do wielkości grupę, przy czym należy zauważyć, że w 2012 roku nastąpił spadek procentowego udziału w strukturze ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie.

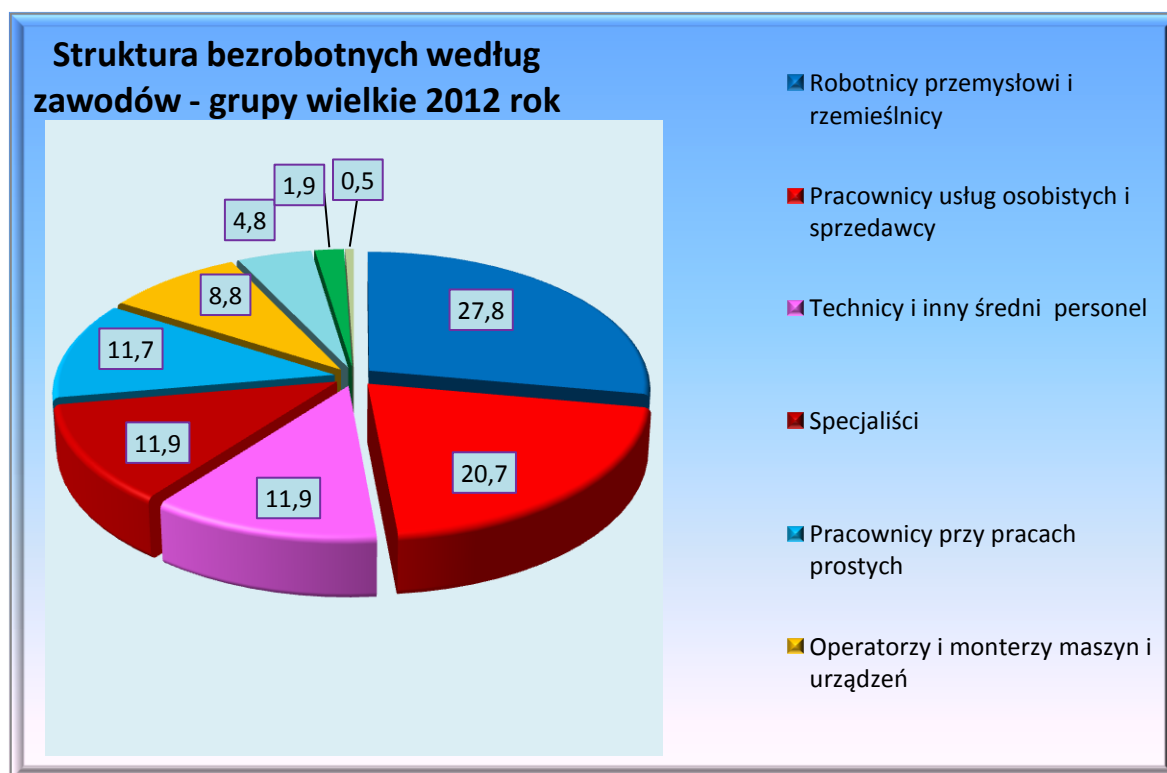
Niewielki wzrost procentowego udziału w strukturze ogółu zarejestrowanych bezrobotnych dotyczy natomiast grupy ósmej tj. „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” oraz dziewiątej, tj. „Pracownicy przy pracach prostych”.

Porównanie w/w danych w latach 2006 – 2012 przedstawia tabela 2, natomiast graficznie wykres nr 5.

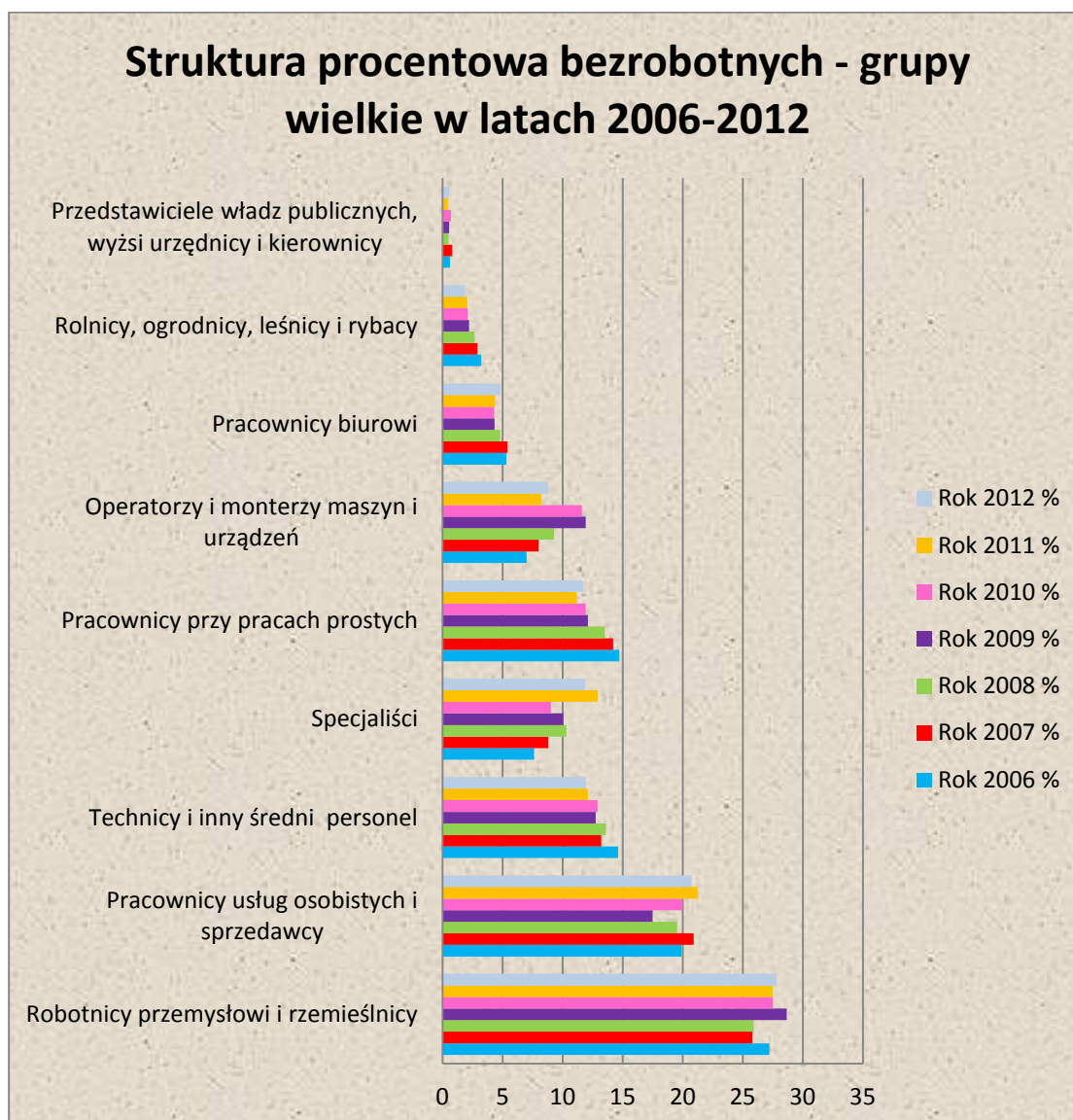
Tabela Nr 2

	Rok 2006 %	Rok 2007 %	Rok 2008 %	Rok 2009 %	Rok 2010 %	Rok 2011 %	Rok 2012 %
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27,2	25,8	25,9	28,7	27,5	27,5	27,8
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	19,9	20,9	19,5	17,5	20	21,3	20,7
Technicy i inny średni personel	14,6	13,2	13,6	12,7	12,9	12,1	11,9
Specjaliści	7,6	8,8	10,3	10,0	9	12,9	11,9
Pracownicy przy pracach prostych	14,7	14,2	13,5	12,1	11,9	11,2	11,7
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	7	8	9,3	11,9	11,6	8,2	8,8
Pracownicy biurowi	5,3	5,4	4,8	4,3	4,3	4,4	4,8
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3,2	2,9	2,7	2,2	2,1	2,0	1,9
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,6	0,8	0,5	0,5	0,7	0,4	0,5

Wykres Nr 5

Strukturę zarejestrowanych bezrobotnych według zawodu na koniec 2012 roku w układzie wielkich grup zawodów prezentuje wykres nr 6.

Analizując bezrobotnych mieszkańców powiatu sanockiego według zawodów zauważyć należy, że najliczniejszą grupę bezrobotnych - 805 osób, stanowią osoby bez zawodu tj. 14,83% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w tym kobiety to 53,91% tej grupy bezrobotnych tj. 434 osoby.

Strukturę bezrobotnych według zawodów przedstawia tabela nr 3. Zestawiono tu zawody, w których zarejestrowanych jest więcej niż 50 osób.

Tabela Nr 3

Lp	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	% ogółu	w tym				
				kobiety	absolwenci		Powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	Bez zawodu	805	14,83	434	173	86	60	29
2	Sprzedawca	472	8,69	421	15	14	236	208
3	Ślusarz	130	2,39	7	0	0	52	5
4	Robotnik budowlany	119	2,19	0	0	0	39	0
5	Murarz	93	1,71	0	5	0	31	0
6	Fryzjer	92	1,69	91	14	14	34	34
7	Kucharz	88	1,62	79	0	0	40	36
8	Krawiec	82	1,51	81	0	0	31	30
9	Technik mechanik	80	1,47	3	9	0	15	0
10	Robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	65	1,20	23	0	0	35	15
11	Mechanik pojazdów samochodowych	62	1,14	0	8	0	15	0
12	Sprzątaczką biurową	59	1,09	58	1	1	28	27
13	Technik ekonomista	53	0,98	49	2	2	10	10
14	Robotnik placowy	52	0,96	9	0	0	25	7
15	Konfeksjoner wyrobów gumowych	51	0,94	50	1	1	16	16

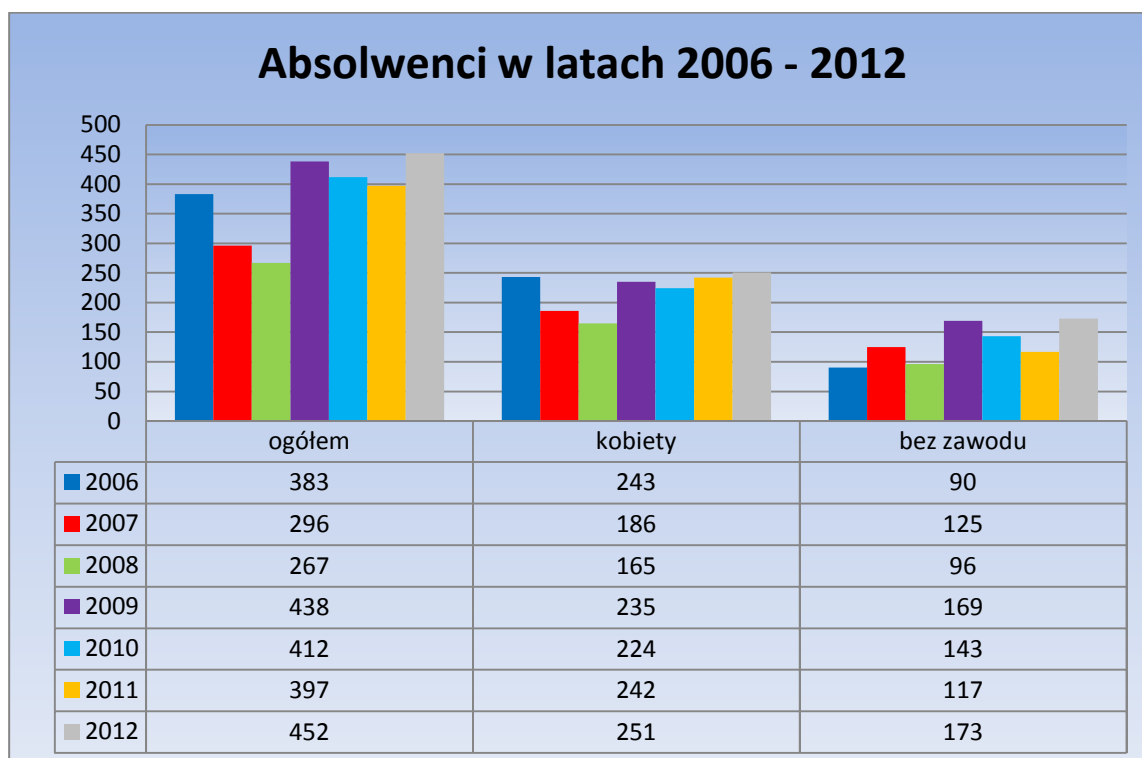
Zawodów takich jest 14, w których w sumie jest zarejestrowanych 1498 osoby, co stanowi 27,59% ogół zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast kobiety w tej grupie to 871 osób, co stanowi 31,30% ogółu zarejestrowanych kobiet.

II.3. Bezrobotni absolwenci

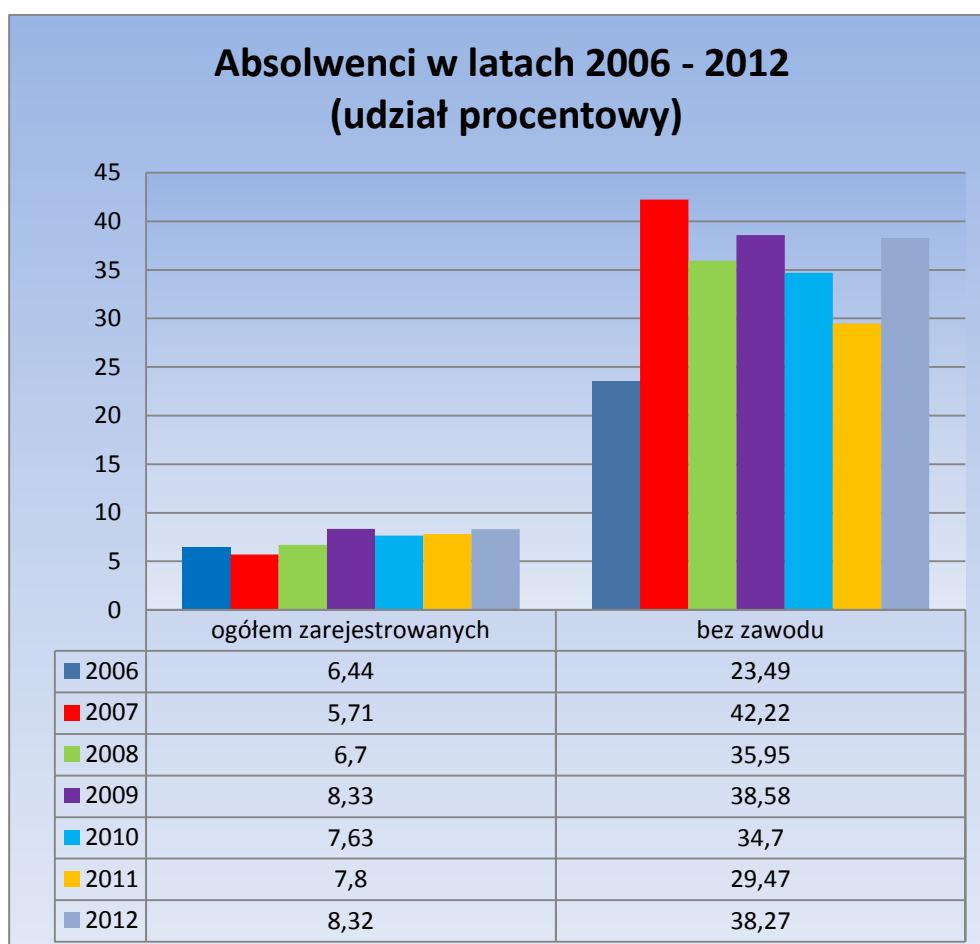
Na koniec 2012 roku zarejestrowanych było 452 absolwentów (osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki), w tym 251 kobiet. Grupa ta stanowiła 8,32% ogółu osób bezrobotnych.

Wśród tej populacji najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez wyuczonego zawodu, tj. 173 osoby, co stanowi 38,27% ogółu zarejestrowanych absolwentów, (w tym 86 kobiet, tj. 49,71% absolwentek bez wyuczonego zawodu), co przedstawia graficznie wykres nr 7. Natomiast wykres nr 8 przedstawia udział procentowy absolwentów w latach 2006-2012.

Wykres Nr 7

Wykres Nr 8

Absolwentów legitymujących się zawodem wyuczonym, w którym zarejestrowanych jest 5 i więcej osób - przedstawia tabela nr 4. Zawodów takich jest 14, w których w sumie jest zarejestrowanych 113 osób, co stanowi 25,00% ogółu zarejestrowanych absolwentów, natomiast kobiety w tej grupie to 71 osób, co stanowi 62,83% grupy.

Tabela Nr 4

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni absolwenci			
		ogółem	% ogół absolwentów	w tym	
				kobiety	%
1	Bez zawodu	173	38,27	86	49,71
2	Sprzedawca	15	3,32	14	93,33
3	Fryzjer	14	3,10	14	100,00
4	Inżynier rolnictwa	10	2,21	6	60,00
5	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	10	2,21	10	100,00
6	Technik mechanik	9	1,99	0	0,00
7	Technik hotelarstwa	8	1,77	8	100,00
8	Mechanik pojazdów samochodowych	8	1,77	0	0,00
9	Specjalista administracji publicznej	7	1,55	6	85,71
10	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	6	1,33	2	33,33
11	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	6	1,33	0	0,00
12	Kulturoznawca	5	1,11	4	80,00
13	Filolog - filologia polska	5	1,11	2	40,00
14	Technik usług fryzjerskich	5	1,11	5	100,00
15	Murarz	5	1,11	0	0,00

Liczba zawodów, w których zarejestrowanych było 5–ciu i więcej absolwentów w 2010 roku wynosiła 15 zaś na koniec 2011 roku wynosiła 16.

II.4. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy

Kolejną dużą grupę osób w rejestrze osób bezrobotnych PUP Sanok stanowią bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. Ogółem na koniec 2012 roku było

zarejestrowanych 1675 osób, co stanowi 30,85% ogółu bezrobotnych, w tym kobiet 931 tj. 55,58% tej grupy.

W zestawieniu z latami ubiegłymi wyraźnie widać, iż po stałym spadku procentowego udziału osób zarejestrowanych ponad 12 miesięcy, od roku 2010 następował w tym względzie znaczny wzrost, natomiast od 2012 roku zauważalny jest powolny spadek. Graficznie przedstawia to wykres nr 9.

Wykres Nr 9

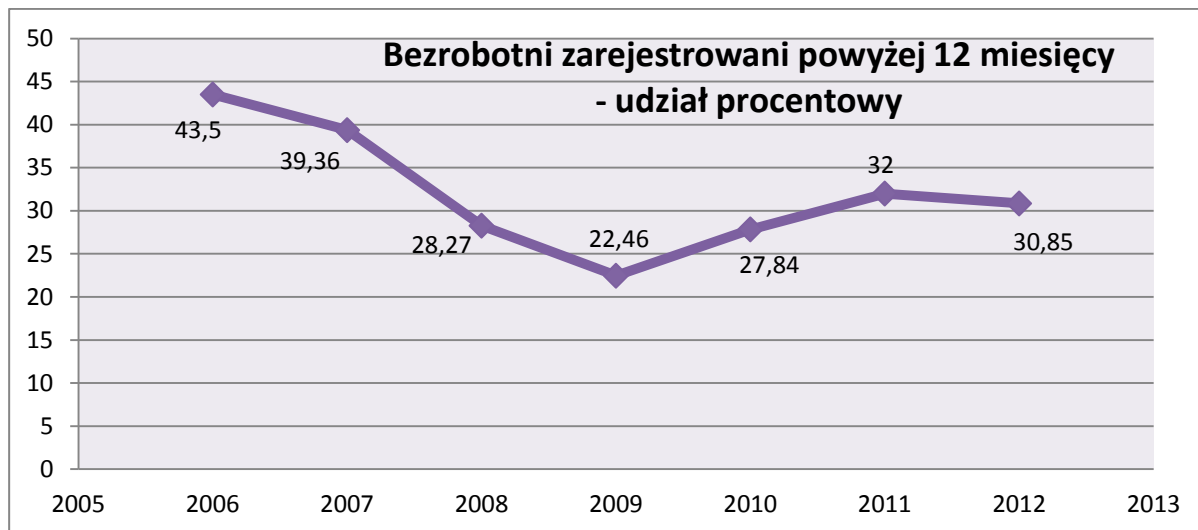

Tabela nr 5 przedstawia zawody, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób. Zawodów takich jest 16, w których w sumie jest zarejestrowanych 684 osoby, co stanowi 40,84% ogółu zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, natomiast kobiety w tej grupie to 438 osób, czyli 64,04% tej grupy.

Porównując przytoczone dane z latami poprzednimi należy zauważyć, że liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób malała do roku 2008, kiedy to osiągnęła wynik równy 10. W 2009 roku nastąpił nieznaczny wzrost i liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób wyniosła 11. W roku 2010 odnotowano kolejny wzrost - na koniec roku liczba zawodów, w których zarejestrowanych jest co najmniej 20 osób równa jest 15 i wzrosła w 2011 roku do 17 i utrzymała się na podobnym poziomie w 2012 roku.

Tabela Nr 5

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy			
		Ogółem	% ogółem powyżej 12 m-cy	w tym	
				kobiety	%
1	Sprzedawca	236	14,09	208	88,14
2	Bez zawodu	60	3,58	29	48,33

3	Ślusarz	52	3,10	5	9,62
4	Kucharz	40	2,39	36	90,00
5	Robotnik budowlany	39	2,33	0	0,00
6	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	35	2,09	15	42,86
7	Fryzjer	34	2,03	34	100,00
8	Murarz	31	1,85	0	0,00
9	Krawiec	31	1,85	30	96,77
10	Sprzątaczką biurową	28	1,67	27	96,43
11	Robotnik placowy	25	1,49	7	28,00
12	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	24	1,43	16	66,67
13	Technik prac biurowych	23	1,37	20	86,96
14	Robotnik leśny	23	1,37	8	34,78
15	Robotnik gospodarczy	22	1,31	8	36,36
16	Cukiernik	21	1,25	21	100,00
17	Stolarz	20	1,19	3	15,00

Biorąc pod uwagę wskaźnik długotrwałego bezrobocia, grupą zawodową (wg kodu 2-cyfrowego) o najwyższym wskaźniku jest grupa: „Pozostali pracownicy obsługi biura” oraz „Leśnicy i rybacy”, „Pracownicy opieki osobistej i pokrewni. W dalszej kolejności występuje cztery duże grupy zawodów charakteryzujących się wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia na poziomie 50%:

- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołóstwie,
- Pracownicy usług ochrony,
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni.

Wskaźniki kolejnych dwudziestu pięciu grup zawodów wahają się w przedziale 40–20%. Natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 20% zanotowano w odniesieniu do ośmiu dużych grup zawodów:

- Specjaliści nauczania i wychowania,
- Technicy i informatycy,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach,
- Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Cały ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie przedstawiono w Aneksie

statystycznym (załącznik nr 1).

Kolejność w rankingu dużych grup zawodów generujących długotrwale bezrobocie nie przesądza jednak o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy.

II.5. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sanockim w 2012 roku

W 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sanoku zarejestrowało się 6362 osoby, w tym 2917 kobiet (45,85%). Strukturę napływu bezrobotnych według zawodów przedstawia tabela nr 7, gdzie zestawiono zawody, w których zarejestrowanych jest 30 i więcej osób.

Tabela Nr 7

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	% ogółu	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					ogółem	kobiety
1	Bez zawodu	1203	18,91	568	389	207
2	Sprzedawca	432	6,79	386	28	24
3	Robotnik budowlany	136	2,14	0	4	0
4	Ślusarz	128	2,01	2	6	0
5	Technik mechanik	120	1,89	4	15	0
6	Murarz	91	1,43	0	6	0
7	Fryzjer	85	1,34	84	24	24
8	Technik ekonomista	77	1,21	66	8	8
9	Mechanik pojazdów samochodowych	72	1,13	0	12	0
10	Kucharz	66	1,04	53	1	1
11	Kierowca samochodu ciężarowego	63	0,99	0	0	0
12	Krawiec	62	0,97	62	1	1
13	Konfeksjoner wyrobów gumowych	61	0,96	59	2	2
14	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	58	0,91	13	0	0
15	Technik budownictwa	56	0,88	5	6	0
16	Piekarz	56	0,88	6	1	0

17	Specjalista administracji publicznej	55	0,86	37	19	10
18	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	53	0,83	48	5	5
19	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	50	0,79	19	2	1
20	Sprzątaczką biurową	49	0,77	49	1	1
21	Stolarz	48	0,75	3	0	0
22	Robotnik gospodarczy	47	0,74	14	3	1
23	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	45	0,71	10	0	0
24	Inżynier rolnictwa	44	0,69	21	19	12
25	Kucharz małej gastronomii	43	0,68	24	5	2
26	Magazynier	42	0,66	3	2	0
27	Robotnik placowy	42	0,66	5	0	0
28	Kulturoznawca	40	0,63	25	9	6
29	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	37	0,58	8	0	0
30	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	36	0,57	19	12	7
31	Szwaczka	36	0,57	36	1	1
32	Pielęgniarka	35	0,55	30	10	8
33	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	35	0,55	13	1	0
34	Kierowca samochodu osobowego	35	0,55	1	0	0
35	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	34	0,53	2	1	0
36	Robotnik drogowy	34	0,53	0	0	0
37	Technik prac biurowych	33	0,52	28	2	2
38	Elektromechanik pojazdów samochodowych	32	0,50	0	5	0
39	Cukiernik	32	0,50	26	3	3
40	Pomoc kuchenna	32	0,50	31	2	2
41	Ekonomista	31	0,49	23	11	7

42	Malarz budowlany	31	0,49	6	0	0
43	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	30	0,47	27	15	15

Zawodów takich jest 43, w których w sumie jest zarejestrowanych 3827 osób, co stanowi 60,15% ogółu napływu bezrobotnych w 2012 roku, natomiast kobiety w tej grupie to 1816 osoby, co stanowi 62,26% zarejestrowanych w tej grupie.

Strukturę napływu bezrobotnych według grup dużych klasyfikacji zawodów w 2012 roku przedstawia tabela nr 8.

Tabela Nr 8

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem (%) w 2012 roku
52	Sprzedawcy i pokrewni	10,45
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,59
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,68
51	Pracownicy usług osobistych	6,65
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6,53
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,49
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	6,01
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,40
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	4,01
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,88
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,55
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,41
23	Specjaliści nauczania i wychowania	3,24
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,08
32	Średni personel do spraw zdrowia	1,96

74	Elektrycy i elektronicy	1,86
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,74
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,63
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,61
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1,55
82	Monterzy	1,55
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,32
42	Pracownicy obsługi klienta	1,14
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,09
62	Leśnicy i rybacy	0,83
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,66
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,64
54	Pracownicy usług ochrony	0,54
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,52
35	Technicy informatycy	0,52
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,43
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,41
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,23
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,17
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,17
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,17
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,16
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,06
95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,04
63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,02

Z analizy powyższych danych wynika, że największy napływ bezrobotnych (7-10%) nastąpił w grupach zawodów : „ Sprzedawcy i pokrewni”, „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni”, „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni”. Również w roku 2011 w tych grupach zawodów nastąpił stosunkowo największy napływ bezrobotnych.

Zestawienie struktury według wielkich grup zawodów bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 roku i napływu bezrobotnych w 2012 roku pokazane jest w tabeli nr 9.

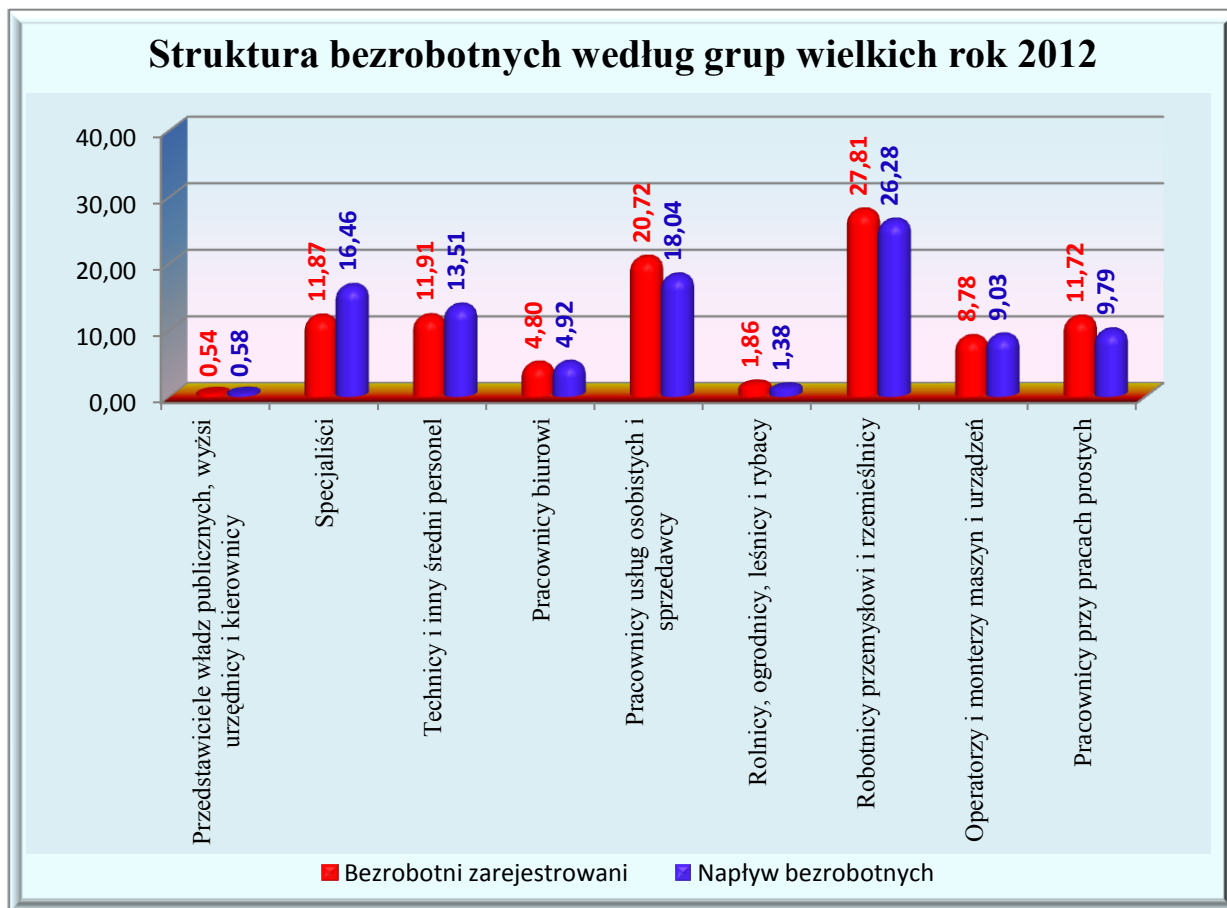
Tabela Nr 9

Nr grupy wielkiej	Nazwa grupy wielkiej	Bezrobotni zarejestrowani		Napływ bezrobotnych	
		2011	2012	2011	2012
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,44	0,54	0,34	0,58
2	Specjaliści	12,92	11,87	17,13	16,46
3	Technicy i inny średni personel	12,10	11,91	13,59	13,51
4	Pracownicy biurowi	4,37	4,80	4,85	4,92
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	21,27	20,72	18,95	18,04
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2,05	1,86	1,27	1,38
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	27,50	27,81	26,92	26,28
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,21	8,78	7,84	9,03
9	Pracownicy przy pracach prostych	11,15	11,72	9,11	9,79

W większości grup zawodów procent zarejestrowanych bezrobotnych i napływu bezrobotnych w 2012 roku jest porównywalny. Niepokojące jest jednak to, że w grupie „Specjaliści” napływ bezrobotnych jest zdecydowanie wyższy od zarejestrowanych bezrobotnych w tych grupach. Tendencja ta zauważalna była także w 2011 roku. Od 2009 do 2012 roku podobna sytuacja zauważalna jest w przypadku grupy „Technicy i inny średni personel”.

Należy równocześnie zauważyć, że zdecydowanie niższy jest procent napływu bezrobotnych od zarejestrowanych w grupie szóstej - „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”. Sytuację tę wyjaśnia duża liczba ofert pracy zgłaszana w tych zawodach, co oznacza, że występuje zapotrzebowanie na rynku pracy na te zawody.

Wykres nr 10 przedstawia strukturę zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2012 roku oraz napływu bezrobotnych w 2012 roku według wielkich grup klasyfikacji zawodów.

III. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

III.1. Oferty pracy według zawodów

W 2012 roku ogółem zgłoszono w Powiatowym Urzędzie Pracy 1487 ofert pracy. Tabela nr 10 zawiera oferty pracy w zawodach, w których zgłoszono, co najmniej 10 ofert. Zawodów takich jest 35, w których zgłoszono 979 ofert, co stanowi 65,84% ogółu zgłoszonych ofert pracy.

Tabela Nr 10

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012r
1	Sprzedawca	164
2	Technik prac biurowych	105
3	Robotnik gospodarczy	82
4	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	59
5	Robotnik placowy	43
6	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	39
7	Sprzątaczką biurową	34
8	Robotnik budowlany	29
9	Kasjer handlowy	28
10	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	28
11	Pielęgniarka	24
12	Przedstawiciel handlowy	23
13	Kucharz	21
14	Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym	20
15	Robotnik drogowy	18
16	Asystent do spraw księgowości	17
17	Kierowca samochodu ciężarowego	17
18	Pomoc kuchenna	17
19	Doradca klienta	16
20	Pozostali listonosze i pokrewni	15
21	Kelner	14

22	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	14
23	Magazynier	13
24	Mechanik pojazdów samochodowych	13
25	Fizjoterapeuta	12
26	Opiekunka dziecięca	12
27	Księgowy	12
28	Murarz	12
29	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	12
30	Kierowca samochodu osobowego	12
31	Asystent osoby niepełnosprawnej	11
32	Kucharz małej gastronomii	11
33	Fryzjer	11
34	Kierowca samochodu dostawczego	11
35	Krawiec	10

W 2012 roku pracodawcy najwięcej ofert zgłosili w zawodach:

- Sprzedawca - 164 oferty,
- Technik prac biurowych - 105 ofert,
- Robotnik gospodarczy - 82 oferty,
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej - 59 oferty,
- Robotnik placowy - 43 oferty,
- Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna - 39 ofert,
- Sprzątaczką biurową - 34 oferty.

Stanowią one łącznie 65,84% wszystkich, zgłoszonych w 2012 roku, ofert pracy.

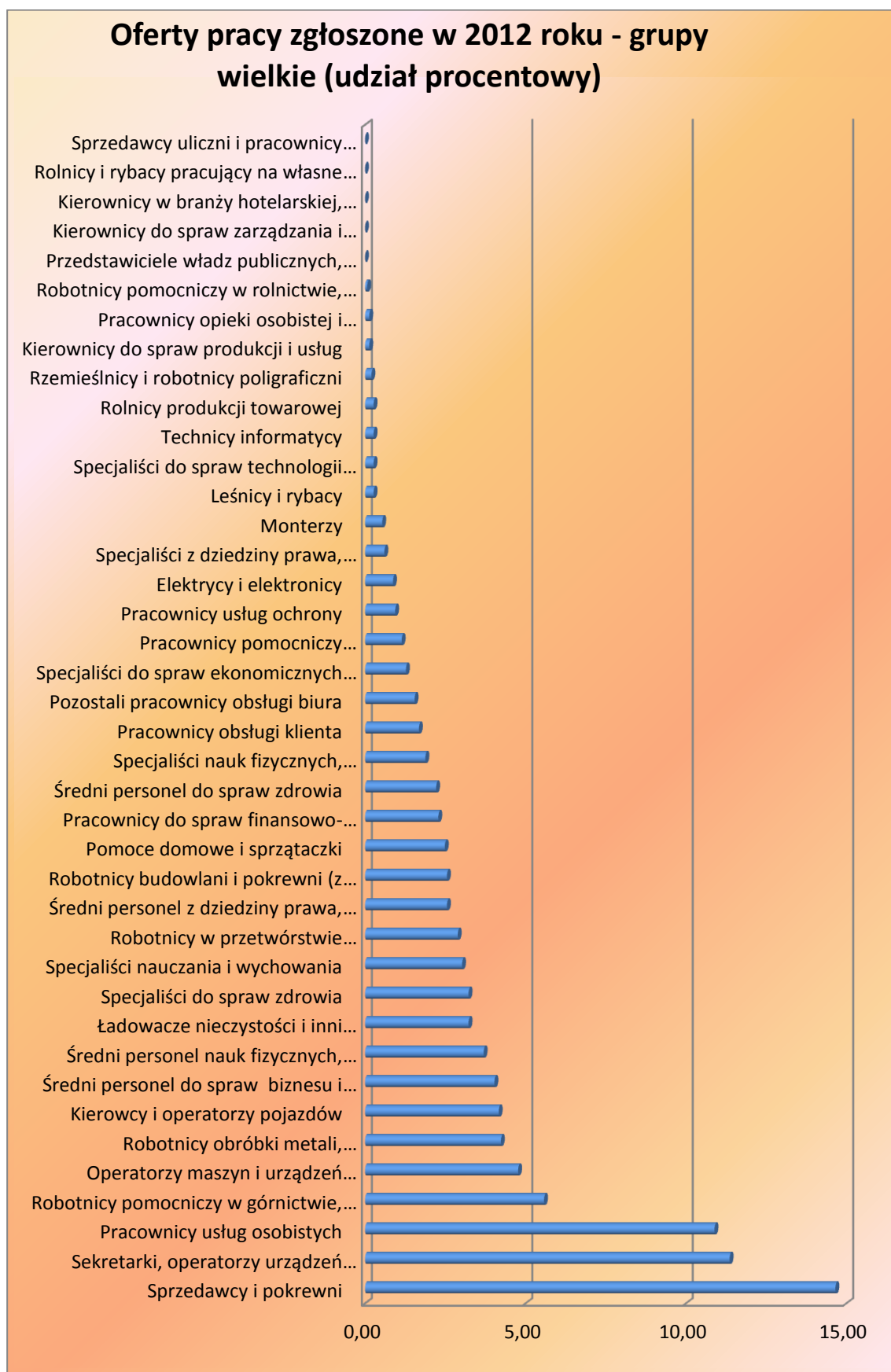
W 2012 roku utrzymała się wysoka liczba ofert pracy zgłoszonych w zawodzie „Sprzedawca” oraz „Technik prac biurowych”, co świadczy o dużej rotacji pracowników w branży handlowej.

Tabela nr 11 przedstawia strukturę zgłoszonych ofert pracy według grup dużych klasyfikacji zawodów, natomiast graficznie przedstawia to wykres nr 11.

Tabela Nr 11

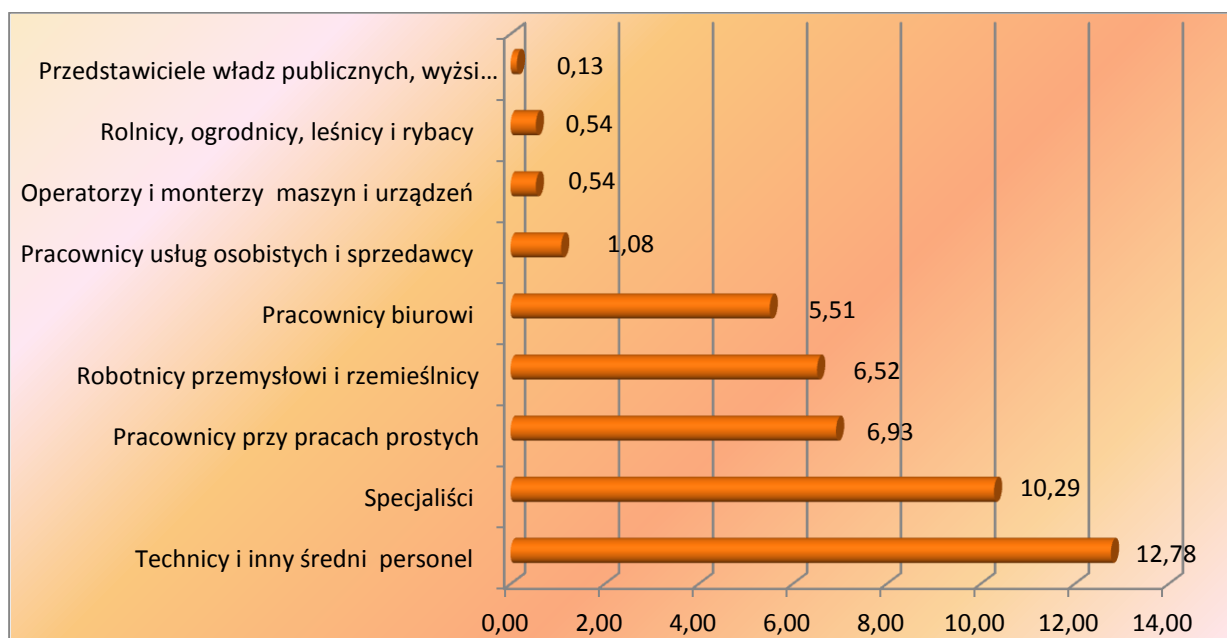
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu-grupy duże	% ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	14,66
2	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	11,37
3	51	Pracownicy usług osobistych	10,89
4	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,58
5	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,77
6	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,24
7	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,17
8	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,03
9	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,70
10	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,23
11	22	Specjaliści do spraw zdrowia	3,23
12	23	Specjaliści nauczania i wychowania	3,03
13	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,89
14	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	2,56
15	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,56
16	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,49
17	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,29
18	32	Średni personel do spraw zdrowia	2,22
19	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,88
20	42	Pracownicy obsługi klienta	1,68
21	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,55
22	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,28
23	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,14

24	54	Pracownicy usług ochrony	0,94
25	74	Elektrycy i elektronicy	0,87
26	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,61
27	82	Monterzy	0,54
28	62	Leśnicy i rybacy	0,27
29	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,27
30	35	Technicy informatycy	0,27
31	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,27
32	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,20
33	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,13
34	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,13
35	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,07
36	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,00
37	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,00
38	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,00
39	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,00
40	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,00

Natomiast strukturę procentową ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku według grup wielkich (udział procentowy) przedstawia wykres nr 12.

Wykres Nr 12

Z analizy ofert pracy według grup dużych wynika, że największy procentowy udział zgłaszanych ofert (przekraczający 10%) dotyczy grup:

- „Sprzedawcy i pokrewni”,
- „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni”.

Należy tutaj jednak wyraźnie zaznaczyć, iż mimo tego, że na terenie powiatu sanockiego działa wiele firm, to jedynie część ofert pracy zgłaszana jest w Powiatowym Urzędzie Pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku stara się to zmienić, stąd aktywne działania mające na celu nie tylko pozyskanie nowych pracodawców, ale i podtrzymanie kontaktów wcześniej nawiązanych.

Strukturę ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku według poszczególne sekcji PKD pracodawców przedstawia tabela nr 12, natomiast graficznie wykres nr 13.

Tabela Nr 12

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20,78
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16,54
Przetwórstwo przemysłowe	16,27
Budownictwo	6,99

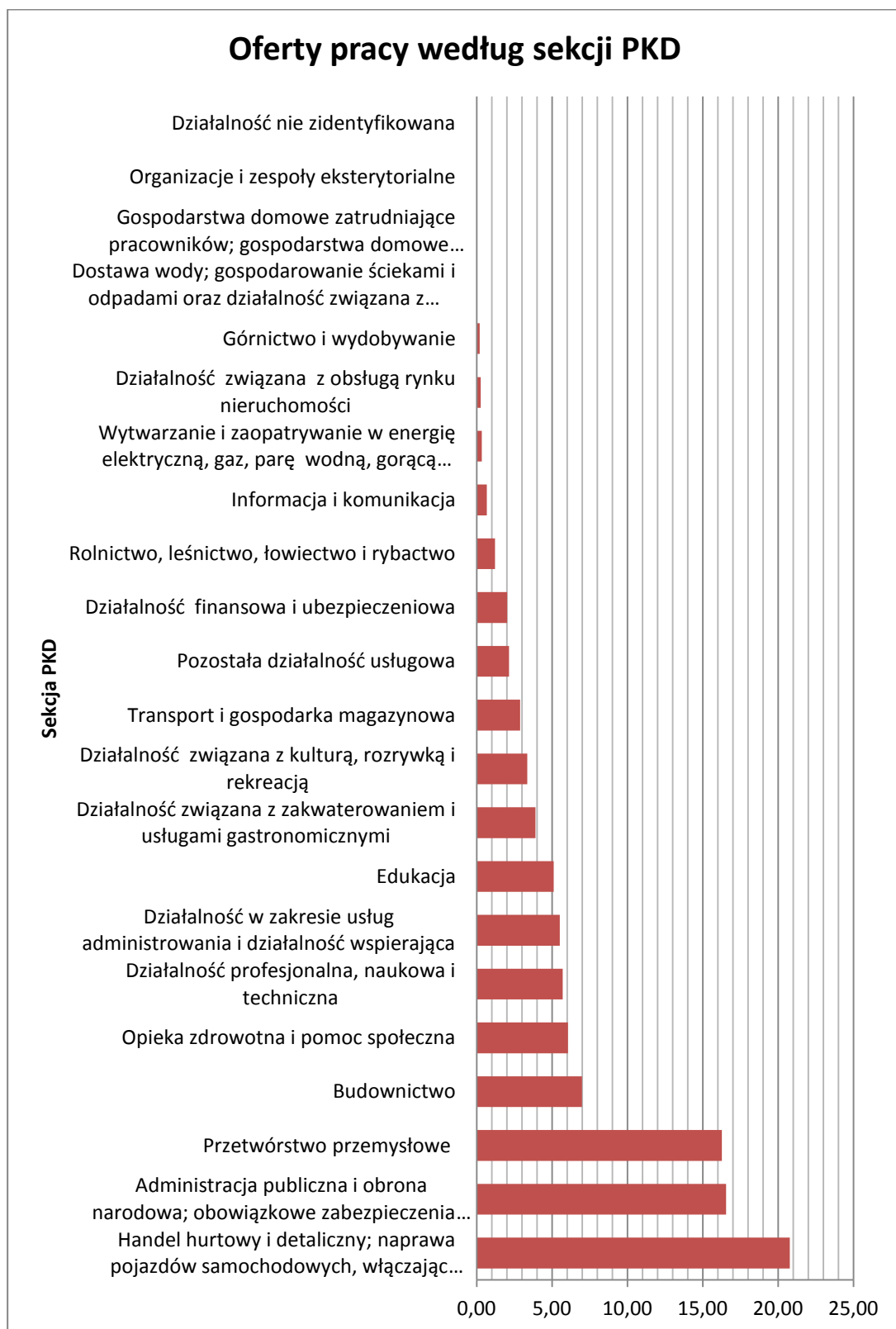
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6,05
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,72
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5,51
Edukacja	5,11
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,90
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,36
Transport i gospodarka magazynowa	2,89
Pozostała działalność usługowa	2,15
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,02
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,21
Informacja i komunikacja	0,67
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,34
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,27
Górnictwo i wydobywanie	0,20
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,00
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00
Działalność niezidentyfikowana	0,00

Sekcje, które generują największy procent zgłoszonych ofert pracy to:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- Przetwórstwo przemysłowe.

Łącznie w tych trzech sekcjach zgłoszono w 2012 roku 53,60% ofert.

Duża liczba ofert w sekcjach znajdujących się na trzech pierwszych miejscach w rankingu może świadczyć o dużej rotacji pracowników w danych zawodach.

IV. ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

4.1. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytowości (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Przez **zawód zrównoważony** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody zrównoważone to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sanockim w ramach dużych grup zawodów przedstawia tabela nr 13.

Tabela Nr 13

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,8778
2	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,0455
3	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,7059
4	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6786
5	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,6
6	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5152
7	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,5
8	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,4723

9	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,4405
10	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,4237
11	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,4096
12	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4045
13	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3899
14	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3409
15	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,3333
16	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3267
17	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3128
18	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2695
19	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2677
20	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,2222
21	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1632
22	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1591
23	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,153
24	"35"	Technicy informatycy	0,1481
25	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,1481
26	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1354
27	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,125
28	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,1134
29	"82"	Monterzy	0,1
30	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0952
31	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,095
32	"62"	Leśnicy i rybacy	0,093
33	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0882
34	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0869
35	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0435

36	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0
37	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
38	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
39	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
40	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0

Analizując ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych, biorąc pod uwagę 38 dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji na rynku pracy są:

- „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni”, gdzie wskaźnik intensywności wynosi prawie 1,90,
- Pozostali pracownicy obsługi biura, gdzie wskaźnik intensywności wynosi prawie 1,05.

Oznacza to, że w 2012 roku było więcej ofert pracy dla tej grupy zawodów niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych.

Pozostałe grupy zawodów według kodu 2-cyfrowego są nadwyżkowe na rynku pracy. Część stanowią grupy, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest znikome lub wynosi zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni”,
- „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”,
- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”,
- „Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”,
- „Kierownicy do spraw zarządzania i handlu”.

Przechodząc do analizy zawodów według 6-cyfrowych kodu zawodu należy zwrócić uwagę na zawody, których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest maksymalny. Oznacza to, że w ewidencji osób bezrobotnych nie było osób posiadających zawód wskazany przez pracodawcę w danej ofercie. Maksymalny wskaźnik w 2012 roku miało 69 zawodów. Zawody z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i równocześnie z liczbą ofert wynoszącą, co najmniej trzy, a skierowaną do osób legitymującymi się tym zawodem przedstawia tabela nr 14.

Tabela Nr 14

Lp	Nazwa zawodu	Liczba oferty
1	Pozostali listonosze i pokrewni	15
2	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	14
3	Bibliotekarz	9
4	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	8
5	Pozostali kucharze	7
6	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	6
7	Logopeda	5
8	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	5
9	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	5
10	Sekretarka medyczna	4
11	Instruktor rekreacji ruchowej	4
12	Pracownik biura podróży	4
13	Grafik komputerowy DTP	3
14	Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych	3
15	Pisarz	3
16	Referent (asystent) bankowości	3
17	Kurier	3
18	Technik księgarstwa	3

Zawodów takich jest 18 a te, w których ofert pracy było najwięcej to:

- Pozostali listonosze i pokrewni,
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
- Bibliotekarz.

W przypadku pozostałych 51 zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości w jedenastu zgłoszone było po dwie oferty pracy, natomiast w pozostałych czterdziestu zgłoszono po jednej ofercie w ciągu roku. Należy tutaj zauważyć, że w przypadku zarejestrowania się, co najmniej jednej osoby z takim zawodem, zawód ten będzie już zawodem w równowadze, natomiast gdy zarejestruje się więcej osób stanie się zawodem

nadwyżkowym.

Z kolei tabela nr 15 przedstawia zestawienie zawodów deficytowych w 2012 roku, czyli tych, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki jest większy od 1,1.

Tabela Nr 15

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			Ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym	10	20	2
2	Asystent osoby niepełnosprawnej	5,5	11	2
3	Instruktor tańca	5	5	1
4	Doradca klienta	3,2	16	5
5	Technik prac biurowych	3,1818	105	33
6	Grafik komputerowy multimediiów	3	3	1
7	Kosztorysant budowlany	3	3	1
8	Nauczyciel muzyki	2,5	5	2
9	Nauczyciel instruktor	2,5	5	2
10	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	2,5	5	2
11	Operator koparki	2,3333	7	3
12	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	2,3333	7	3
13	Asystent do spraw księgowości	2,125	17	8
14	Pozostali inżynierowie budownictwa	2	2	1
15	Redaktor wydawniczy	2	2	1
16	Technik analityki medycznej	2	2	1
17	Technik obsługi turystycznej	2	2	1
18	Ankieter	2	4	2
19	Kasjer handlowy	2	28	14
20	Pomocnik piekarza	2	2	1

21	Robotnik gospodarczy	1,7447	82	47
22	Specjalista do spraw sprzedaży	1,5	3	2
23	Dyspozytor transportu samochodowego	1,5	3	2
24	Pozostali operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1,3333	4	3
25	Przedstawiciel handlowy	1,2778	23	18
26	Lektor języka angielskiego	1,25	5	4
27	Laborant chemiczny	1,25	5	4
28	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,1132	59	53

Zawodów takich jest 28, należy tu jednak zaznaczyć, że na niektóre oferty pracy w tych zawodach mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy, oprócz odpowiedniego wykształcenia, doświadczenia zawodowego. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców.

Należy mieć świadomość, że tylko część ofert trafia do urzędów pracy, a ponadto często osoby posiadające wysokie kwalifikacje, na które istnieje popyt, poszukują zatrudnienia na własną rękę.

Zawody będące w równowadze na powiatowym rynku pracy, czyli te, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi od 0,9 do 1,1 przedstawia tabela nr 16.

Tabela Nr 16

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	1,0541	39	37
2	Robotnik placowy	1,0238	43	42
3	Pozostali inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	1	1	1
4	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	1	2	2
5	Inżynier technologii chemicznej	1	1	1
6	Architekt wnętrz	1	1	1
7	Położna	1	1	1

8	Lekarz weterynarii	1	2	2
9	Diagnosta laboratoryjny	1	1	1
10	Administrator sieci informatycznej	1	2	2
11	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1	1	1
12	Asystent dyrektora	1	1	1
13	Pozostali urzędnicy do spraw podatków	1	3	3
14	Recepcjonista hotelowy	1	1	1
15	Recepcjonista	1	9	9
16	Rejestratorka medyczna	1	1	1
17	Planista produkcyjny	1	1	1
18	Sprzedawca uliczny żywności	1	1	1
19	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	1	1	1
20	Rolnik	1	2	2
21	Zbrojarz	1	1	1
22	Blacharz budowlany	1	1	1
23	Topiarz szkła	1	1	1
24	Kierowca ciągnika siodłowego	1	1	1
25	Pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1	1	1
26	Pracznia	1	1	1
27	Pomocnik mechanika	1	1	1
28	Kierowca samochodu dostawczego	0,9167	11	12

Jak wynika z powyższej tabeli w równowadze w 2012 roku było 28 zawodów. W większości są to zawody, w których są zarejestrowane pojedyncze osoby oraz zgłoszono pojedyncze oferty pracy. Zawody w równowadze, które dotyczyły większej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy to:

- Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna,
- Robotnik placowy,

Zawody nadwyżkowe to te, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu jest najniższy, czyli równy zero. Sytuacja taka ma miejsce wówczas, gdy są zarejestrowane osoby bezrobotne w danym zawodzie a nie ma ofert pracy. Tabela nr 17 przedstawia zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu jest najniższy, a urząd posiadał oferty pracy. Tabela ta zawiera również liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie oraz liczbę ofert pracy.

Tabela Nr 17

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Liczba	
			ofert pracy	zarejestrowanych bezrobotnych
1	Elektryk	0,8889	8	9
2	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,8889	8	9
3	Nauczyciel plastyki	0,8333	5	6
4	Stolarz galanterii drzewnej	0,8333	5	6
5	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,8	8	10
6	Opiekunka dziecięca	0,8	12	15
7	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe	0,75	3	4
8	Księgowy	0,75	12	16
9	Kierowca autobusu	0,7143	5	7
10	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,7059	12	17
11	Sprzątaczką biurową	0,6939	34	49
12	Pielęgniarka	0,6857	24	35
13	Psycholog	0,6667	2	3
14	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,6667	2	3
15	Monter / składacz okien	0,6667	4	6
16	Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	0,6667	2	3
17	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	0,6667	2	3
18	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,625	5	8

19	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6222	28	45
20	Ratownik medyczny	0,6	3	5
21	Kosmetyczka	0,6	3	5
22	Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0,6	3	5
23	Fizjoterapeuta	0,5714	12	21
24	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,5714	4	7
25	Hydraulik	0,5714	4	7
26	Pomoc kuchenna	0,5313	17	32
27	Robotnik drogowy	0,5294	18	34
28	Kierownik działu produkcji	0,5	1	2
29	Kierownik budowy	0,5	1	2
30	Architekt	0,5	2	4

V. WNIOSKI

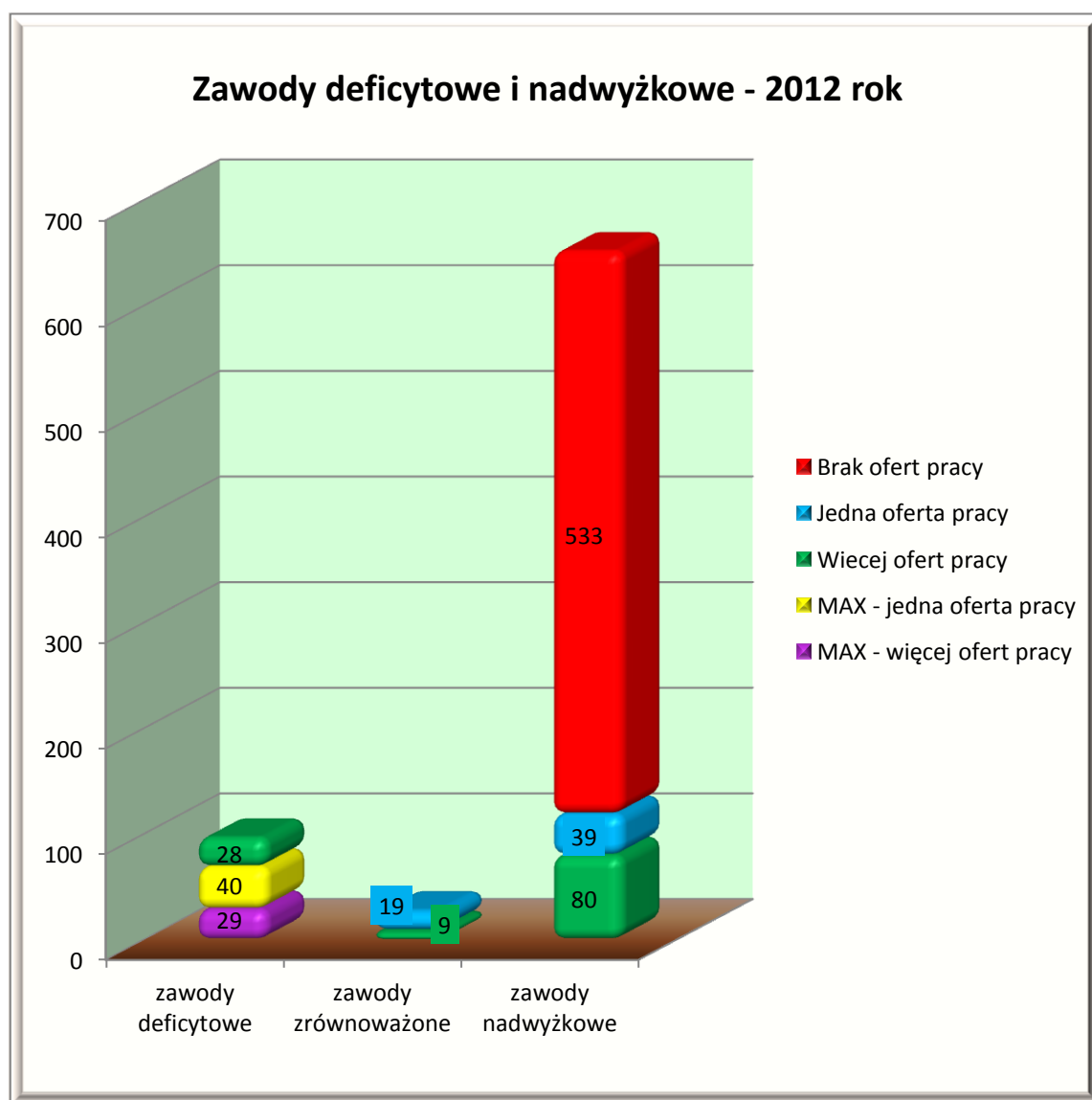
W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych, ofert pracy, można wysnuć następujące wnioski i spostrzeżenia:

- Po spadku stopy bezrobocia z 14,6 % w 2010 roku do 12,5 % w 2011 roku, nastąpił ponowny jej wzrost do 13,00 % w 2012 roku. (wykres nr 1).
- Wskaźnik procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wzrastał od 2009 roku. W 2012 roku obecnie procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zmalał w stosunku do 2011 roku o 1,37 %. Kobiety nadal jednak stanowią większość wśród osób zarejestrowanych, jako bezrobotne (wykres nr 4).
- Największy odsetek w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych stanowi grupa siódma, tj. „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (27,8%) i grupa piąta, czyli „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”(20,7%). Podobnie jak w latach ubiegłych (tabela nr 2).
- Utrzymujący się od kilku lat wśród zarejestrowanych bezrobotnych wzrost procentowego udziału bezrobotnych legitymujących się zawodem z grupy ósmej klasyfikacji zawodów tj. *Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* zatrzymał się w 2010 roku, natomiast w 2011 uległ znacznemu spadkowi, po czym w 2012 roku ponownie nastąpił jego wzrost. Wzrastający od 2009 roku procentowy udział bezrobotnych z grupy drugiej *Specjaliści* uległ znacznemu spadkowi w 2012 roku (tabela nr 2).
- Najliczniejszą grupę bezrobotnych – 805 osób, stanowią osoby bez zawodu tj. 14,83% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 434 kobiety. Należy zauważyć, że w roku 2012 nastąpił wzrost procentowego udziału bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych – w 2011 roku osoby te stanowiły 14,61 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (tabela nr 3).
- Procentowy udział absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych po spadku w 2010 roku, nieznacznie wzrósł w 2011 roku i nadal wzrastał w 2012 roku do 8,32 % (zbliżony do 2009 roku). Nastąpił również znaczny wzrost liczby zarejestrowanych absolwentów z 327 osób w 2011 roku do 452 osób w 2012 roku, tym samym wzrosła liczba osób nieposiadających wyuczonego zawodu oraz liczba kobiet w grupie z 242 osób w 2011 roku do 251 osób w 2012 roku. (wykres nr 7 i 8).
- Na koniec 2010 roku zwiększył się po kilku latach spadkowych wskaźnik procentowego udziału osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy do ogółu bezrobotnych, tendencja wzrostowa utrzymywała się do 2011 roku (32,00 %), po czym nastąpił nieznaczny spadek w 2012 roku do 30,85 % (wykres nr 9).
- Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy odnotowano w zawodach: „Sprzedawca”, „Ślusarz”, „Kucharz”. Duży udział

stanowią również osoby nieposiadające wyuczonego zawodu (tabela nr 5).

- Nadal w trudnej sytuacji na rynku pracy pozostają sprzedawcy (dotyczy to bezrobotnych deklarujących posiadanie tego zawodu - zawód wyuczony lub wykonywany). W grupie tej 88,14 % to kobiety. Pomimo, że liczba ofert skierowana do tej grupy bezrobotnych jest duża, ale również napływ do ewidencji bezrobotnych w 2012 roku tej grupy zawodowej był duży. Wskazuje to na częste zmiany zatrudnienia na tych stanowiskach pracy (tabela nr 5 i 7).
- Lokalny rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar pracowników występuje w większości zawodów i specjalności, którego rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć. Wykres nr 14 przedstawia tę sytuację w 2012 roku.

Wykres Nr 14

- W 2012 roku duża liczba ofert pracy skierowana jest do osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe. Trend wzrostowy w tym zakresie zauważalny jest od dłuższego czasu.
- Sekcje PKD, które w 2012 roku generują największy procent miejsc pracy to „handel”, „administracja publiczna” i „przetwórstwo przemysłowe” (tabela nr 12).
- Analiza ofert w 2012 roku wg struktury stanowisk pracy wykazuje stosunkowo dużą liczbę ofert na stanowisko: „Sprzedawcy i pokrewni”, „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni” oraz „Pracownicy usług osobistych” (tabela nr 11).
- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie jest w stanie określić rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to z faktu, że nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do Urzędu Pracy.

VI. ANEKS STATYSTYCZNY

Załącznik nr 1. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sanockim w 2012 roku według grup dużych.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5714
2	"62"	Leśnicy i rybacy	0,5536
3	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5185
4	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5
5	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,5
6	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,5
7	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5
8	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,4943
9	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,4792
10	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4721
11	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,4444
12	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4259
13	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4125
14	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,3833
15	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,3793
16	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3665
17	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,3571
18	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,3438
19	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,336
20	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,326
21	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,3151

22	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,2857
23	"74"	Elektrycy i elektrycy	0,2838
24	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2829
25	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,2745
26	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2632
27	"82"	Monterzy	0,2615
28	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,25
29	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2326
30	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2209
31	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2093
32	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2029
33	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,193
34	"35"	Technicy informatycy	0,1905
35	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1504
36	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1429
37	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
38	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
39	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0
40	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0

Załącznik nr 2. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy
w powiecie sanockim w 2012 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2012 roku	Bezrobotni stan w końcu 2012 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku	Oferty pracy stan w końcu 2012 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	184	177	18	0
Górnictwo i wydobywanie	8	7	3	0
Przetwórstwo przemysłowe	1187	1108	242	14
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	21	20	5	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	9	0	0
Budownictwo	511	456	104	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	907	953	309	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	184	173	58	0
Transport i gospodarka magazynowa	138	137	43	2
Informacja i komunikacja	19	24	10	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	69	67	30	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20	24	4	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	156	105	85	3
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	289	203	82	2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	201	217	246	0
Edukacja	118	105	76	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	84	88	90	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	65	73	50	0
Pozostała działalność usługowa	154	161	32	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	4	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	359	128	0	0
Ogółem	4681	4239	1487	21